

2

LATVIJAS SOCIĀLDEMOKRĀTIJAS
KOPENHĀGENAS PULCIŅŠ.

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1907.g. - 1917.g.

PA - 16. fonds

Pēc 1905.g. revolūcijas sakāves, bēgot no represijām, daudz latviešu sociāldemokrātu meklēja patvērumu ārzemēs. Par latviešu emigrantu apmešanās vietām Rietumeiropā kļuva ostas pilsētas Londona, Glazgova, Kopenhāgena, Brēmene, Hamburga u. c. Emigrācijā sociāldemokrāti apvienojās pulciņos jeb ārzemju grupās.

1907.g. Dānijas galvespilsētā tika¹ dibināts Latvijas Sociāldemokrātijas (LSD) Kopenhāgenas pulciņš. Tuvāku ziņu par pulciņa izveidošanos 16. fonda dokumentos trūkst, nedaudz materiālu, kas attiecas uz 1909.g. atrodami LSD CK ārzemju pārstāvniecības - Ārzemju Komitejas² (ĀK) dokumentos. Tās ir 1909.g. pulciņa rezolūcijas par gaidāmo LSD ārzemju grupu kongresu.³

Pulciņa statūti dokumentos nav atrodami, taču Šarleruā pulciņa dokumentos⁴ minēts, ka pulciņa statūti izstrādāti pēc Kopenhāgenas pulciņa statūtu parauga. 1912.g., kad tika izveidota LSD ārzemju grupu koporganizācija, visas grupas pieņēma tās izstrādātos kopīgos statūtus.

Statūtos norādīti ārzemju grupu galvenie uzdevumi:

- materiāli un idejiski atbalstīt LSD un tās ārzemju organizācijas;
- saliedēt emigrācijā dzīvojošos sociāldemokrātus, veidot viņu šķiras apziņu un veicināt izglītību.

---

¹ L. Dūma un Dz. Paeglīte. Revolucionārie Latviešu emigranti ārzemēs 1897.-1919.-Rīga, 1976.-73.lpp.
² Skat. LSD ĀK (PA-2.f.) Vēsturisko izziņu.
³ LVA, PA-11.f., 1.apr., 6.l., 114.-119.lp.
⁴ Turpat, 21.f., 1.apr., 1.l., 3.o.p.lp.

Saglabājušies dokumenti par 1. Pasaules kara gadiem, kas atspoguļo pulciņa darbības panīkumu 1914., 1915.g.⁵ Biedru savstarpējo konfliktu rezultātā 1915.g. vidū pulciņā bija palikuši tikai 3 biedri.⁶

Pulciņš uzturēja sakarus ar vietējām sociāldemokrātiskām organizācijām, veidoja savu bibliotēku un abonēja partijas literatūru.

1915.g. pulciņš pievienojās ĀK rezolūcijai "Pasaules karš un starptautiskās sociāldemokrātijas taktika", kā arī piedalījās protesta mītiņos pret karu.⁷

1916.g., līdz ar sekretāra nomaigu, pulciņa darbība kļuva nedaudz rosīgāka, tika uzņemti vairāki jauni biedri.⁸

Par pulciņa likvidēšanas tuvāku ziņu trūkst. Zināms, ka tas vēl eksistējis 1917.g. sākumā.⁹ Iespējams, ka Kopenhāgenas pulciņš beidzis pastāvēt 1917.g. vidū, kad augot revolucionārajam noskaņojumam Krievijā, sociāldemokrāti steidzās mājup un vairākums ārzemju grupu beidza darbību.

Vadošā arhiviste

L.Vītola

L. Vītola

---

5 LVA, PA-16.f., l.apr., l.l., 10.lp.

6 Turpat, 4. lp.

7 Turpat

8 Turpat, 30.lp.

9 Turpat,